

Çevreci Olmak Zorunda Mıyım? • Dyan Sheldon

Türkçesi: Mine Kazmaoğlu • Çocuk Kitaplar • Roman • 188 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
DOĞA ve EVREN • BİREY ve TOPLUM • İLETİŞİM • ERDEMLER
çevre • arkadaşlık • aile içi iletişim • kentleşme • sosyal örgütlenme • gönüllülük • doğa • değerler
evlat edinme • iyi-kötü

Amerikalı çocuk ve gençlik kitapları yazarı Dyan Sheldon, çevreci ailesinin yerine zengin komşularıyla yaşamak isteyen bir çocuğun komik ve sıradışı öyküsüyle okuru çevre, doğa ve kentleşme üzerine düşünmeye davet ediyor. Çocukların aileleriyle yaşadıkları ve onları derinden etkileyen anlaşmazlıkları eğlenceli ama gerçekçi bir dille işleyen roman, güçlü olanın her zaman haklı olmayacağına işaret ediyor. Çocuk-ebeveyn iletişimi ve toplumsal öncelikler gibi konuları muzip bir fantezide buluşturuyor.

On iki yaşındaki Elmo, komşuları Bay ve Bayan Bamber'a hayrandır. Çünkü, "dağınık ve çevreci" annesinin tersine onlar "düzenli, hoş ve normal" insanlardır. Bay Bamber, büyük bir yeşil alanı modern konutlarla doldurmayı planladığı için Elmo'nun annesi ona savaş ilan etmiştir. Elmo, "normal" bir çocuk olabilmek umuduyla, Bamber'ların evlat edindiği Güney Amerikalı yetimle arkadaş olma hayalleri kurar. Oysa, yeni çocuk Kuba çok farklı biridir ve Elmo'nun yaşamını hiç de ummadığı bir biçimde değiştirecektir...

TARTIŞMA KONULARI...

1. İlk bölümde Elmo Blue ailesini nasıl anlatıyor? Neden kendini ailesine değil de Bamber'lara aitmiş gibi hissediyor? İki aile arasındaki farklılıklar neler?
2. Elmo neden aylardır Bamber'ların evlat edindikleri çocuğu eve getirmelerini bekliyor? Bu basit bir komşuluk merakı mı?
3. Elmo'nun, anne ve babasıyla iletişiminde neler dikkati çekiyor? Birbirlerine karşı nazik, dikkatli, ilgili oldukları söylenebilir mi? Peki ya Bay ve Bayan Bamber arasındaki iletişim nasıl? Örneklerle anlatın.
4. Yeni çocuk Kuba, Elmo'yu neden hayal kırıklığına uğrattıyor? Siz kitapta okuduğunuz Kuba'yı nasıl anlatırsınız?
5. Kuba, Elmo'nun odasına ilk seferinde nasıl ve neden gelmiş? Bayan Blue'nun neden başı dertte?
6. Elmo'nun büyükanne ve büyükbabası ile amca ve yengesi ne iş yapıyor? Bu aile üyelerini hangi sıfatlarla tanımlarsınız? Çevrenizde onlarla aynı işleri yapanlar kimler?
7. Elmo'nun annesi, çevre eylemciliğinden para kazanıyor mu? Siz para kazanmadığınız bir iş yapar mıydınız? Nedenleriyle birlikte açıklayın.
8. Başta Bay Bamber'a hayran olan Elmo'nun düşünceleri ne zaman değişmeye başladı? Bay Bamber'in gerçek yüzü nasıl? Aslında neler yapıyor? Kayıp dilekçeler nasıl bulundu?
9. Melek olduğunu söyleyen Kuba neden ve nasıl Elmo ile annesine yardım ediyor? Sizin de çevrenizde "melek" diyebileceğiniz insanlar var mı? Bu kişiler için neden bu tanımlı yapabileceğinizi düşünüyorsunuz?
10. Yeşiller'den Bay Bamber'a haber sızdıran kim? Bu nasıl ortaya çıktı?
11. Bay Bamber'in hain planı neydi? Bu plan nasıl bozuldu, neler yaşandı?
12. Hikâyenin sonunda kötüler yenildi, iyiler kazandı. Sizce gerçek hayatta da her zaman bu mümkün oluyor mu? Örneklerle anlatınız.

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Araştırma:** “Çevre eylemcisi” ve “emlak yatırımcısı” kavramlarını araştırın. Bu kişiler ne amaçlarla çalışır, ne iş yaparlar? Toplum bu işleri yapanlara nasıl bakıyor? Emlak yatırımcısı ile emlak danışmanı arasında fark var mı? Medyadan ya da çevremizden bu işleri yapan kimleri biliyoruz? Derlediğiniz bilgileri sınıfça paylaşın.
- **Münazara:** Sınıf 2 gruba ayrılır. Her grubun 4 kişilik bir münazara ekibi kurulur. Gruplardan biri “Kentleşme gelişim için şarttır”, diğer grup ise “Kentleşme doğaya zarar verir” görüşünü savunur. Bakalım, hangi görüş daha ikna edici olacak?
- **Proje:** Çevre bilinci oluşturmak için herkes evinde, okulda ya da çevrede bulduğu pet şişe, naylon torba, plastik ambalaj gibi zararlı atıkları toplar. Sınıfta biriktirilen bu atıklarla hep birlikte dikkat çekici bir heykel oluşturulur. Heykel mesaj da içeren bir isimle okulda sergilenir.
- **Oyun:** Tüm öğrencilerin isimleri küçük kâğıtlara yazılarak bir kutuda toplanır. Öğretmen, kutudan bir kâğıt çekip üstündeki ismi okuyarak oyunu başlatır. İsmi okunan, gezegendeki her şeyin birbirine bağlı olduğu düşüncesiyle çevreyi korumak için yapılmaması gereken bir şey ya da alınması gereken bir önlem söyler ve sepetten ikinci ismi çeker. İsmi çekilen her öğrenci yeni şeyler söyleyerek konuyu ve oyunu sürdürür. Söylenmiş şeyi tekrarlayan ya da fikir üretemeyen elenir. Bakalım en çok kimler çevre konusunda fikir üretecek?
- **Tartışma:** Kitapta Elmo’nun annesinin parçası olduğu sosyal örgütlenmeyi irdeleyin. Sosyal örgütlenme neden önemli? Sosyal örgütlenme sayesinde neler gerçekleştirilebilir? Hangi ülkelerde daha yaygın? Türkiye’de bu konuya nasıl bakılıyor? Örnekler üzerinden tartışın.
- **Yazma:** Herkes iyi-kötü kavramlarını işleyen ve herhangi bir yerinde “güç haklı kılmaz” ifadesi geçen bir öykü yazar. Öyküler sınıfta okunur; oylamayla en etkili 5 öykü seçilerek okul panosunda sergilenir.
- **Resimleme:** Elmo ve Kuba’nın arkalarında şapkalı yüzlerce insanla güvenlik görevlilerine ve buldozere karşı çıktığı sahnenin resmini yapın. Resimleri sınıfınızda ya da okul koridorunda oluşturacağınız “Ormanlarımızı Koruyalım” köşesinde sergileyin.
- **Sunum:** 3’er kişilik gruplar kurulsun. Her grup, “gönüllü çalışma” kavramının toplumsal hayat için ne kadar önemli olduğunu anlatan seçenekli 4 sorudan biriyle ilgili kısa bir sunum hazırlasın. 1) Hangi alanlarda gönüllü çalışma yapılır? 2) Bu tür çalışmalar bireylere ve topluma neler kazandırır? 3) Dünyada neler yapılıyor, ülkemizde neden yaygın değil? 4) Bizler, okulda, mahallede, kentte gönüllü hangi çalışmalarını yapabiliriz?
- **Uygulama:** Sunumların 4.seçeneğinde grupların önerdiği gönüllü çalışmalardan bir ya da ikisi seçilir ve okulda ya da mahallede sınıfça uygulanır. Uygulama sonunda süreç ve sonuç irdelenir. Neler yaşandı? Amaç gerçekleşti mi? Bu uygulamadan neler öğrenildi?
- **Röportaj:** Çevrenizde herhangi bir sivil toplum kuruluşunda (STK) gönüllü çalışan yetişkinler varsa onlarla röportajlar yapın. Ses kaydıyla ya da yazılı olarak gerçekleştireceğiniz röportajlardan seçtiğiniz bölümleri sınıfta paylaşın; hem bu kurumlar hem de faaliyet alanları hakkında bilgi edinerek farkındalık yaratın.